

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

VŨ TRÍ QUÂN

**ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG ĐÀN BÒ VÀNG, NGHIÊN CỨU ẢNH HƯỞNG
CỦA VIỆC SỬ DỤNG BÒ ĐỰC GIỐNG 7/8 MÁU SIND VÀ BỔ SUNG
THỨC ĂN TINH TỐI TỶ LỆ SỐNG, SINH TRƯỞNG CỦA ĐÀN BÊ LAI
TẠI HUYỆN CHỢ ĐỒN TỈNH BẮC KẠN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC NÔNG NGHIỆP

THÁI NGUYÊN – 2007

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

VŨ TRÍ QUÂN

**ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG ĐÀN BÒ VÀNG, NGHIÊN CỨU ẢNH HƯỞNG
CỦA VIỆC SỬ DỤNG BÒ ĐỰC GIỐNG 7/8 MÁU SIND VÀ BỔ SUNG
THỨC ĂN TINH TỚI TỶ LỆ SỐNG, SINH TRƯỞNG CỦA ĐÀN BÊ LAI
TẠI HUYỆN CHỢ ĐÒN TỈNH BẮC KẠN**

Chuyên ngành : CHĂN NUÔI ĐỘNG VẬT NÔNG NGHIỆP

Mã số : 60. 62. 40

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC NÔNG NGHIỆP

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC : **1. TS. Trần Trang Nhung**
2. TS. Hoàng Toàn Thắng

THÁI NGUYÊN – 2007

Lời cam đoan

Tôi xin cam đoan rằng, những số liệu đã được sử dụng trong bản luận văn này là hoàn toàn trung thực và chưa hề sử dụng cho bảo vệ một học vị nào. Mọi sự giúp đỡ cho việc hoàn thành luận văn đều đã được cảm ơn. Các thông tin, tài liệu trình bày trong luận văn này đã được ghi rõ nguồn gốc.

Tác giả

Vũ Trí Quân

Lời cảm ơn

Luận văn này của chúng tôi đã đề cập đến đánh giá thực trạng đàn bò vàng, nghiên cứu ảnh hưởng của việc sử dụng bò đực giống 7/8 máu Sind và bổ sung thức ăn tinh đến tỷ lệ sống, sinh trưởng của đàn bê lai tại huyện Chợ Đồn tỉnh Bắc Kạn.

Trong quá trình tiến hành đề tài và hoàn chỉnh luận văn, chúng tôi nhận được sự giúp đỡ rất nhiều của các cơ quan, tổ chức, cá nhân. Nhân dịp hoàn thành bản luận văn này, chúng tôi xin trân trọng cảm ơn sự tạo điều kiện, giúp đỡ của Đảng uỷ, Ban giám hiệu, Khoa sau Đại học, Phòng Đào tạo-Khoa học và Hợp tác quốc tế, các thầy cô giáo khoa Chăn nuôi - Thú y Trường ĐH Nông Lâm Thái Nguyên.

*Tôi xin trân trọng cảm ơn sự giúp đỡ tận tình của hai thầy cô giáo hướng dẫn: **TS Trần Trang Nhung, TS Hoàng Toàn Thắng.***

Tôi xin chân thành cảm ơn tới Sở Công Nghiệp – Khoa học & Công nghệ, Sở Nông nghiệp và PTNT tỉnh Bắc Kạn, Trung tâm ứng dụng tiến bộ Khoa học & Công nghệ, Trung tâm nước sinh hoạt và Vệ sinh môi trường nông thôn tỉnh Bắc Kạn.

Tôi xin bày tỏ lòng cảm ơn chân thành tới UBND huyện Chợ Đồn, Phòng Nông lâm nghiệp, Phòng Thống kê, Trạm Thú y, UBND các xã của huyện Chợ Đồn.

Nhân dịp này tôi cũng xin chân thành cảm ơn gia đình và bè bạn gần xa đã tạo điều kiện, khuyến khích, động viên giúp đỡ tôi hoàn thành chuyên đề nghiên cứu.

Tôi xin trân trọng gửi tới các thầy cô giáo, các vị trong Hội đồng chấm luận văn lời cảm ơn chân thành và lời chúc tốt đẹp nhất.

Thái Nguyên ngày 4 tháng 11 năm 2007

Tác giả

Vũ Trí Quân

MỤC LỤC

Nội dung	Trang
MỞ ĐẦU	
1. Đặt vấn đề.	1
2. Mục tiêu của đề tài	3
CHƯƠNG I – TỔNG QUAN TÀI LIỆU	
1.1. Cơ sở lý luận	4
1.1.1. Cơ sở khoa học của ưu thế lai	4
1.1.2. Sự di truyền các tính trạng năng suất	6
1.1.3. Cơ sở khoa học của sự sinh trưởng	8
1.1.4. Các yếu tố ảnh hưởng đến khả năng sinh trưởng	12
1.1.5. Nguồn thức ăn nuôi bò	16
1.1.6. Cơ sở khoa học để bổ sung thức ăn tinh cho bê từ 6 đến 10 tháng tuổi	21
1.2. Tình hình nghiên cứu trong và ngoài nước	23
1.2.1. Tình hình nghiên cứu ở nước ngoài	23
1.2.2. Tình hình nghiên cứu ở trong nước	24
1.3. Giới thiệu về bò đực giống 7/8 máu Sind	31
1.4. Khái quát về điều kiện tự nhiên và kinh tế xã hội huyện Chợ Đồn	32
CHƯƠNG II – NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	
2.1. Địa điểm, thời gian và đối tượng nghiên cứu	34
2.2. Nội dung nghiên cứu	34
2.3. Phương pháp nghiên cứu	34
2.4. Các chỉ chỉ tiêu nghiên cứu và phương pháp xác định	40
2.5. Phương pháp xử lý số liệu	43
CHƯƠNG III- KẾT QUẢ VÀ THẢO LUẬN	
3.1. Kết quả điều tra, đánh giá hiện trạng đàn bò địa phương	45
3.1.1. Tình hình phát triển chăn nuôi bò của các xã điều tra	45
3.1.2. Khả năng sinh trưởng của đàn bò Chợ Đồn	50
3.2. Kết quả nghiên cứu ảnh hưởng của việc sử dụng đực giống F3 (7/8 máu Sind) tới tỷ lệ sống và sinh trưởng của bê lai	58

3.2.1. Tỷ lệ nuôi sống của bê Lai Sind và bê địa phương	58
3.2.2. Sinh trưởng tích lũy của bê Lai Sind và bê địa phương	60
3.2.3. Sinh trưởng tuyệt đối và tương đối của bê Lai Sind và bê ĐP	65
3.2.4. Kích thước một số chiều đo của bê Lai Sind và bê địa phương	69
3.3. Kết quả nghiên cứu ảnh hưởng của biện pháp bổ sung thức ăn tinh để nuôi bê Lai Sind sau cai sữa từ 6 đến 10 tháng tuổi	71
3.3.1. Tỷ lệ nuôi sống của bê Lai Sind thí nghiệm	71
3.3.2. Sinh trưởng tích lũy của bê Lai Sind thí nghiệm	72
3.3.3. Sinh trưởng tuyệt đối của bê Lai Sind thí nghiệm	74
3.3.4. Kết quả sinh trưởng tương đối của bê Lai Sind thí nghiệm	76
3.3.5. Kích thước một số chiều đo của đàn bê Lai Sind thí nghiệm	77
3.3.6. Sơ bộ hạch toán chi phí thức ăn cho bê thí nghiệm	79
KẾT LUẬN, TỒN TẠI VÀ ĐỀ NGHỊ	
I. Kết luận	82
II. Tồn tại	83
III. Đề nghị	84
Tài liệu tham khảo	85
Phụ lục	90

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Cs:	Cộng sự
CV:	Cao vây
CTV:	Cộng tác viên
DD:	Dinh dưỡng
DTC:	Dài thân chéo
ĐC:	Đối chứng
P:	Khối lượng
TA:	Thức ăn
TN:	Thí nghiệm
TT:	Tháng tuổi
TL:	Tỷ lệ
VCK:	Vật chất khô
VO:	Vòng ống
VN:	Vòng ngực
UBND:	Ủy ban nhân dân
NLTĐ:	Năng lượng trao đổi
LS:	Lai Sind
ĐP:	Địa phương
SS:	Sơ sinh
Pr	Protein
ĐVTA	Đơn vị thức ăn
VSV	Vi sinh vật

DANH MỤC CÁC BẢNG, BIỂU

STT	Tên bảng	Trang
Bảng 1.1	Thành phần hoá học một số cỏ tự nhiên và cỏ trồng	18
Bảng 1.2.	Thành phần của 2 loại tăng liếm	29
Bảng 2.1	Nhu cầu dinh dưỡng của bê nuôi thịt ở giai đoạn 6-10 tháng tuổi và có mức tăng trọng là 500 gr/ngày	38
Bảng 2.2	Lượng thức ăn dinh dưỡng hàng ngày bê được cung cấp	39
Bảng 2.3	Công thức phối trộn và thành phần dinh dưỡng thức ăn hỗn hợp bổ sung cho bê thí nghiệm	40
Bảng 2.4	Dinh dưỡng cho bê thí nghiệm sau khi đã bổ sung thức ăn tinh hỗn hợp so với lô đối chứng và nhu cầu ăn	40
Bảng 3.1	Số lượng, phân bố và biến động của đàn bò 4 xã điều tra qua 3 năm gần đây	46
Bảng 3.2	Cơ cấu đàn bò ở các xã điều tra	47
Bảng 3.3	Quy mô đàn bò chăn nuôi trong nông hộ tại các xã điều tra	49
Bảng 3.4	Sinh trưởng tích lũy của bò vàng địa phương từ sơ sinh đến 36 tháng tuổi (kg)	50
Bảng 3.5	Sinh trưởng tuyệt đối và tương đối của bò vàng qua các giai đoạn	53
Bảng 3.6	Kích thước một số chiều đo chính của bò vàng (cm)	56
Bảng 3.7	Tỷ lệ nuôi sống của bê Lai Sind và bê địa phương	59
Bảng 3.8	Sinh trưởng tích lũy của nhóm bê Lai Sind và bê ĐP(kg)	60
Bảng 3.9	So sánh khối lượng của bê Lai Sind với bê địa phương	62
Bảng 3.10	So sánh sinh trưởng tích lũy của bê Lai Sind huyện Chợ Đồn với bê lai F1 (Bố Red Sindhi x mẹ đp) của các địa phương khác (kg)	64

Bảng 3.11	Sinh trưởng tuyệt đối của của bê Lai Sind và bê địa phương (gr/con/ngày)	65
Bảng 3.12	Sinh trưởng tương đối của bê Lai Sind và bê địa phương (%)	68
Bảng 3.13	Một số chiều đo của bê địa phương và bê Lai Sind	69
Bảng 3.14	Tỷ lệ nuôi sống của bê qua các tháng thí nghiệm	71
Bảng 3.15	Sinh trưởng tích lũy của bê Lai Sind qua các tháng thí nghiệm (kg)	72
Bảng 3.16	Sinh trưởng tuyệt đối của bê Lai Sind qua các tháng thí nghiệm (g/con/ngày).	74
Bảng 3.17	Sinh trưởng tương đối của bê Lai Sind thí nghiệm và đối chứng(%/)	76
Bảng 3.18	Kích thước một số chiều đo của đàn bê Lai Sind qua các tháng thí nghiệm (cm).	78
Bảng 3.19	Hạch toán chi phí thức ăn tinh bổ sung của bê thí nghiệm.	82

DANH MỤC CÁC SƠ ĐỒ

Sơ đồ thí nghiệm 1	Nghiên cứu ảnh hưởng của việc sử dụng bò đực giống 7/8 máu Sind tới tỷ lệ sống và sinh trưởng của bê lai từ sơ sinh đến 12 tháng tuổi	36
Sơ đồ thí nghiệm 2	Nghiên cứu ảnh hưởng của việc bổ sung thức ăn tinh tới tỷ lệ sống và sinh trưởng của đàn bê lai từ 6 đến 10 tháng tuổi	37

DANH MỤC CÁC ĐỒ THỊ

Đồ thị 3.1	Sinh trưởng tích lũy của bò vàng địa phương từ ss đến 36 tháng tuổi	52
Đồ thị 3.2	Sinh trưởng tương đối của bò vàng (%)	55
Đồ thị 3.3	Sinh trưởng tích lũy của bê địa phương và bê Lai Sind	63
Đồ thị 3.4	Sinh trưởng tương đối của bê Lai Sind và bê địa phương (%)	68
Đồ thị 3.5	Đồ thị sinh trưởng tính lũy của đàn bê Lai Sind qua các tháng thí nghiệm	73
Đồ thị 3.6	Sinh trưởng tương đối của bê Lai Sind qua các tháng thí nghiệm	77

DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ VÀ ẢNH

Biểu đồ 3.1	Sinh trưởng tuyệt đối của bò vàng tại các xã điều tra	54
Biểu đồ 3.2	Sinh trưởng tuyệt đối của bê Lai Sind và bê địa phương	67
Biểu đồ 3.3	Sinh trưởng tuyệt đối của bê Lai Sind thí nghiệm	75
Phụ lục	Một số ảnh minh họa của đề tài	92